

Anju

In sari en spijkerbroek

Colofon

ISBN: 978 90 8954 787 3

1e druk 2015

© 2015, Karin Verhaak-Kersten

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving omslag en binnenwerk: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Anju

In sari en spijkerbroek

Karin Verhaak-Kersten

1

Enigszins ongemakkelijk stonden ze naast hun vader aan het graf van zijn vrouw, hun moeder. Ze staarden naar een berg zand waarop een bos witte rozen lag met een lint eraan. Door de wind was het niet mogelijk de hele tekst ervan te lezen. ‘Rust’ stond er en de rest liet zich raden.

De onbeholpenheid van hun vader, geen traan, geen snik, alleen het eindeloze staren naar die berg zand, maakte dat de jongens afstand van hem namen. Een arm om hem heen slaan of hem bemoedigend toespreken, het kwam niet eens in hen op. Toen hun vader zich eindelijk omdraaide, volgden ze hem dan ook zwijgend.

Het verbaasde de broers niet in het minst dat hij diezelfde middag alweer plaatsnam achter het bureau van zijn bedrijf. Had de productie van de schoenen jarenlang in Waalwijk plaatsgevonden, inmiddels was die verplaatst naar India. De fabriek in Nederland deed nu dienst als logistiek centrum.

Hun vader had de schoenfabriek in India opgezet. Hij koos een buitenwijk in het voormalige Bombay, om daar een productielijn op te starten. Hij liet een grote hal bouwen, nam kundige en betrouwbare medewerkers aan en gaf de leiding van de fabriek uit handen aan zijn oudste zoon Tom. Die had de fabriek verder uitgebouwd. Uiteraard was het bedrijf op Europese leest geschoeid. De Indiase cultuur drong echter door tot in elke voeg van het gebouw, de muren ademden curry.

Er meldden zich kinderen aan de poort, gestuurd door hun

ouders. Het geld konden ze goed gebruiken. Aanvankelijk weigerde Tom hen. Toen hij erachter kwam dat de kinderen vervolgens hun heil zochten in de straatprostitutie, vond hij een adequate oplossing. Hij liet ze toe in zijn bedrijf, waar ze 's morgens mochten werken. In het schooltje dat hij bij het bedrijf bouwde, kregen de kinderen 's middags les.

Tom was blij geweest met deze maatregelen. Steeds als hij geconfronteerd werd met vergelijkbare problemen, vond hij een creatieve oplossing. Het gevolg was dat hij naast de fabriek, behalve een schooltje, een verpleegpost en een middelbare school bouwde. Samen met studenten van de Design Academy zette hij een opleiding op voor ontwerpers. Na een jaar of tien kon Tom zich geen ander leven voorstellen dan in India.

Nu hij weer even in Nederland was voor de begrafenis van zijn moeder, voelde hij meer dan ooit hoe vervreemd hij was van de alledaagse dingen in zijn geboorteland. Het was niet alleen het andere klimaat, het waren ook de mensen, de mopperenden, de verwenden, de altijd tegen iets aan schoppenden. De immer stijgende welvaart had hun hun inventiviteit, creativiteit en levensvreugde ontnomen. De economische en bankencrises hadden hun tol geëist binnen de samenleving. Hij verbaasde zich over de krantenberichten. Het aantal zelfdodingen nam toe en werd hiermee in verband gebracht. De huizenprijzen daalden, de verkoop stagneerde, de regering faalde in het nemen van maatregelen. Kortom: er heerste in zijn geboorteland een negatieve teneur.

Een wereld van verschil met het India waaraan hij zo gehecht was geraakt. Het beeld dat hij opriep, was dat van de omgeving rond zijn fabriek. Hij had hard gewerkt aan de verbetering ervan. In sommige straten was het rode terracotta

vervangen door teer. Bij grote droogte in de zomermaanden was het beduidend minder stoffig en bleven de ramen van de kleine winkeltjes die zich inmiddels rondom de fabriek gevestigd hadden, betrekkelijk schoon.

De jonge bakker die pal naast de fabriek een winkeltje had gehuurd, was Toms vaste leverancier geworden. Als de portier iemand hoorde fluiten, maakte hij de poort van de fabriek open, want hij wist dat het de bakker was, die zich dagelijks op die manier aankondigde. Er was levendige handel ontstaan rondom de fabriek. Tom genoot met volle teugen van de kleine, roze, paars of blauw geschilderde geveltjes en de bedrijvigheid in de winkeltjes. Men lééfdde er, van het begin van de ochtend tot het eind van de dag.

Ondanks het eenzame verdriet van zijn vader, besloot Tom zo snel mogelijk terug te gaan naar zijn geliefde Mumbai. Hij besprak die beslissing met zijn drie broers, die hem verzekerden dat zij, waar nodig, hun vader zouden ondersteunen. Dik, zijn jongste broer, stond het dichtst bij zijn vader, omdat hij werkzaam was als manager in het logistiek centrum. Hij had dagelijks met hem te maken. Hans en Fred waren verantwoordelijk voor een keten van zo'n tweehonderd schoenezaken in Nederland en België. Zij waren veel op pad, maar desalniettemin zegden ook zij hun steun toe.

Na een aantal maanden leek het erop dat hun vader de draad weer oppakte. Hij maakte zich druk over een vertraagde zending of over daling van de omzet binnen de schoenenketen. Overal bemoeide hij zich mee, een houding die de broers eigenlijk liever niet zagen. Ze respecteerden zijn vak-kennis, zijn ervaring. Zijn visie bleek echter toch niet altijd overeen te komen met die van zijn zoons.

Met name met Hans en Fred lag hij nog weleens overhoop. De jongens hadden het idee opgevat wat meer trendy herenschoenen op de markt te brengen. Hij wilde daar niets van weten. Naar zijn mening zou er niet één enkel paar verkocht worden. Mannen hielden volgens hem niet van onnodig luxe, te dure schoenen, daarbij volledig voorbijgaand aan het feit dat de metroman in Nederland een belangrijke doelgroep is. Het lukte de jongens niet hem te overtuigen.

‘Als jullie zo overtuigd zijn van het succes, steek dan je eigen centen erin, maar niet die van ons bedrijf.’ Daarmee was de kous af.

Tom volgde in India de discussie op afstand. Hij was het met zijn broers eens. De schoenenmarkt was aan het veranderen en zeker die van de mannelijke doelgroep. Op verzoek van zijn broers nam hij, als oudste zoon, nog eens contact op met hun vader, maar ook dat mocht niet baten. Pa bleef onverbiddelijk. Hij was van mening dat de fabriek te veel risico zou lopen en dat het uiteindelijk alleen maar geld zou kosten.

De broers besloten door te zetten en richtten onafhankelijk van de schoenfabriek en de keten een nieuw bedrijf op, Men Shoes. Hun jongste broer Dik zou daarin niet participeren, maar wel het logistieke deel voor zijn rekening nemen.

In de maanden die volgden, waren de jongens dag en nacht aan het werk om de juiste formule te ontwikkelen voor Men Shoes. Er werd intensief overleg gepleegd met de designers binnen het bedrijf en uiteindelijk waren ze zover dat uit India de eerste paren verscheept konden worden.

De intensieve reclamecampagne had effect gesorteerd. De hoogwaardige trendy herenschoenen waren vanaf de lancering een grandioos succes. Hun vader had toegegeven:

dit had hij niet voorzien. Het had hem aan het denken gezet. Zou het niet eens tijd worden dat hij zich terug zou trekken uit dit prachtige bedrijf om het aan de jongens over te laten? Ze hadden bewezen het te kunnen. Hij realiseerde zich dat het niet makkelijk zou zijn voor hem, maar wist ook heel goed dat hij een remmende werking zou kunnen hebben. Zijn ideeën liepen niet meer synchroon met die van zijn zoons, zijn langste tijd in de fabriek zat erop, concludeerde hij.

De beslissing van hun vader om definitief afstand te doen van het bedrijf, kwam voor de broers als een donderslag bij heldere hemel. Dit hadden ze nooit verwacht, althans niet op deze korte termijn.

Ook Tom in India was hogelijk verbaasd. Hij moest bekenen dat het respect voor zijn vader groeide, omdat hij het lef had zo'n belangrijke beslissing te nemen. Hij nodigde hem uit een tijdje te komen ontspannen in India, en dat aanbod nam hij van harte aan.

Bij de eerste stap op Indiase bodem voelde Thomas Mumbai weer tot in zijn tenen: de lucht als een warme deken en het klamme zweet, dat de hele dag op zijn huid bleef plakken. De geur van wierookstaafjes vermengd met de weëige lucht van geofferde bloemen en rottend afval. En de onvoorstelbare hoeveelheid mensen die, gewend als ze waren aan de menigte, onverstoorbaar hun eigen weg volgden.

In deze geordende chaos, zo beleefde hij het ook nu weer, werd hij aangesproken door een vriendelijke jongeman.

'Are you Mr Libo?'

De bevestigende knik had tot gevolg dat de jongen hem zijn koffers meteen uit handen nam en 'Walk behind me' riep.

Hij was blij met de jongeman, maar verbaasd dat Tom hem niet op kwam halen.

‘Mr Tom is on the factory, there was an accident.’
Heerlijk, dat accent, in India spreken ze Engels als nergens anders.

Vanuit de taxi nam hij de beelden van het Indiase straatleven met plezier in zich op. Het intrigeerde hem telkens weer. Het gemak waarmee scooterbestuurders de mensen en koeien ontweken. Zijn chauffeur, die blindelings de afslagen op de wegen nam. Thomas verbaasde zich er altijd over – er waren geen op- of afritten – dat er niet meer ongelukken gebeurden. Kleurrijke vrouwen die hun dagelijkse boodschappen deden, straatverkopers die dwars door alles heen hun rijdende kraampjes voortduwden, en mensen op elke vierkante centimeter. Hij had het al zo vaak gezien, maar het bleef een boeiend schouwspel.

Sinds Tom India had overgenomen, alweer ruim tien jaar geleden, had Thomas nooit meer een bezoek aan het land gebracht. Hij had zijn vrouw beloofd wat huiselijker te worden en daar had hij zich aan gehouden. Heel even doemde het knappe gezicht van zijn charmante vrouw weer op, maar hij liet het niet toe zich over te geven aan zijn verdriet. Ze komt er niet door terug, zei hij altijd tegen zichzelf. Zich vermanend dwong hij zichzelf weer te kijken en te genieten.

‘Home, sir, or to the factory?’ vroeg de jongeman.

Hij twijfelde geen moment toen hij zei dat hij naar de fabriek gebracht wilde worden. Het leverde hem een brede glimlach op van de bestuurder, de chauffeur van Tom. Hij was nieuwsgierig naar de toedracht van het ongeluk, vroeg wat er gebeurd was, maar helaas ontging de uitleg van de chauffeur hem grotendeels. Zijn Engels was nooit erg sterk geweest, nu merkte hij dat hij het zelfs voor een groot deel kwijt was.

Thomas werd verwacht. De portier verwelkomde hem met een brede grijns, de grote houten poort wagenwijd openhoudend. Zijn weg vervolgend werd hij door iedereen met een glimlach op het gezicht begroet. Er waren mensen bij die hij herkende omdat hij hen destijds zelf had aangenomen. Goed om te zien dat ze er nog steeds waren.

‘Mr Tom is there, would you like tea?’

‘Pa, sorry dat ik je op moest laten halen, maar we hebben vanochtend een vervelend voorval gehad in de fabriek. Een van de medewerksters stikte met de naald van de naaimachine door haar vingers heen. Ik ben in vliegende vaart met haar naar het ziekenhuis gereden. Het zag er erger uit dan het feitelijk was. Er waren gelukkig geen pezen van haar hand geraakt. Met een weekje rust en goede verzorging is ze zo weer de oude.’

Luisterend en kijkend naar zijn oudste zoon wist hij dat zijn beslissing de zaak af te stoten de juiste was. Tom was een sterke persoonlijkheid en kweet zich bijzonder goed van zijn taak. Daarnaast was hij menselijk en dat was een eigenschap waar hij zelf ook altijd zuinig op was geweest. Succesvol ondernemen had voor hem ook te maken met het betrachten van de menselijke maat. Het was Toms tweede natuur geworden. Toen hij door zijn zoon werd rondgeleid door de fabriek, werd hij daarin bevestigd.

Tom had een groot plein aangelegd tussen de verschillende fabrieksgebouwen. De fonteinen klaterden de hele dag en iedereen kon er vers water tappen. Bovendien konden medewerkers er tijdens de pauze in de schaduw van grote parasols hun curry opeten en even rusten. Het eten werd bereid in de roestvrijstalen bedrijfskeuken, ook voor de kinderen, die

tijdens de schoolpauzes gezamenlijk de maaltijd gebruikten.

De productieruimten had Tom in laten richten door de medewerkers zelf, en Thomas kon een glimlach niet onderdrukken bij het zien van zoveel platen en foto's van Indiase goden aan de kleurrijke wanden. De ruimten waren doordrenkt met de geur van wierook. Altijd stonden er wel op de een of andere plek staafjes te branden voor de kleine altaartjes met beeldjes. Aan de beeldjes werd elke dag voedsel geofferd, dat pas weggehaald werd als het begon te rotten. Voor de fleurige bloemblaadjes gold hetzelfde.

'Iedereen voelt zich prettig in deze omgeving,' verklaarde Tom niet zonder trots.

Thomas genoot van de ontspannen sfeer binnen het bedrijf en voor het eerst sinds lange tijd voelde hij iets van ontroering bij zich opkomen. De manier waarop Tom zich door het bedrijf bewoog en hem van uitleg voorzag, raakte hem.

Tom bood hem aan de volgende dag in de schoolbanken plaats te nemen om een aantal lessen van jonge ontwerpers te volgen. Dankbaar maakte hij daar gebruik van. Bij zijn eerste bezoek was hij aangenaam verrast. In het lichte klaslokaal had design de overhand.

'Door te werken met soepel leer, dat goed te bewerken en te kleuren is, kunnen we elke creatie maken die we maar willen. De eigentijdse man wil graag betalen voor een modieuze schoen, voor meerdere paren zelfs. Daarom bieden we modellen aan die zowel sportief als onder een kostuum gedragen kunnen worden. Maar ook hebben we sneakers, die zowel onder jeans als onder een kostuum passen.'

Enthousiast zette de ontwerper in enkele krijtstrepen een paar speelse modellen op het bord.

Thomas was geboeid door het elan van de ontwerpen

en de originaliteit ervan. Hij moest bekennen dat hij deze nieuwe markt als zodanig nooit aangeboord zou hebben. Geïnteresseerd als hij was, besloot hij de komende maanden wekelijks een aantal lessen te blijven volgen. Door zijn oprecht gemeende belangstelling werd hij op school een graag geziene gast. Voor Mr Thomas werd er met plezier een stoel vrijgehouden.

Tom zag tot zijn verbazing een heel andere kant van zijn vader. Hij had hem altijd als een autoriteit ervaren, onaantastbaar en afstandelijk. Nu zag hij dagelijks een beminlijk man de school binnenlopen. Een man die links en rechts een praatje aanknoopte met studenten of jonge ontwerpers die doceerden aan de school. In niets drong hij zijn mening op en nooit viel hij hen lastig met betweterige verhalen. Hij moest bekennen dat hij blij was met het bezoek van zijn vader, hoewel hij er eigenlijk een beetje tegenop had gezien.

Thomas gedroeg zich als een charmante heer. Na een paar weken gebruik gemaakt te hebben van Toms gastvrijheid, besloot hij een paar straten van de fabriek verwijderd een appartement te huren. Hij wilde voorlopig in India blijven, hij merkte dat hem dat goed deed.

Naast het appartement woonden twee medewerkers, die van de huurbaas de opdracht kregen het Mr Thomas in alle opzichten naar zijn zin te maken.

Thomas voelde zich thuis in de buitenwijk van het Indiase Mumbai. Hij begon zijn dagen met een stevige wandeling door de buurt, waar hij na verloop van tijd elke ondernemer kende. En dat was wederzijds, want niemand ontging de opvallende verschijning van Thomas, fors als hij was met een grijzende krullenkop. Hij sprak graag met de winke-

liers, af en toe bediende hij hen van gratis adviezen waar het ging over de verbetering van hun zaak. Ze namen het hem in dank af. Hij leerde hen servicegericht te werken en betrouwbaar te zijn. Hij genoot ervan wanneer de handel en wandel opbloede om hem heen.

Tijdens de middagen was hij vaak op de school bij de fabriek te vinden. Soms maakte hij gebruik van Toms aanbod bij hem te dineren. Maar vaak liet hij zich 's avonds naar zee brengen, at daar in een van de vele leuke restaurants. In zijn eentje aan tafel kon hij, voldaan na het eten, zo heerlijk mijmeren.

Hij betrapte zich er soms op dat het beeld van zijn overleden vrouw vager werd. Het besef van tijd had plaatsgemaakt voor tijdloosheid, het leven leek oneindig te zijn geworden. Niets verstoorde het ritme van aaneengesloten mooie dagen.

Tom had jarenlang alleen in India vertoefd. Dat zijn vader nu bij hem in de buurt woonde, vond hij een prettige gedachte, temeer omdat hij in niets meer de man was die hij van vroeger kende. Hij voerde nu lange gesprekken met hem over de voortgang van de fabriek, de jongste ontwikkelingen en de toekomst. Hij kreeg zelfs weleens een bemoedigende schouderklop van hem. Was dit de man die bijna een jaar geleden aan het graf van zijn vrouw stond zonder enige emotie te tonen? Tom kon zich daar nu niets meer bij voorstellen.

Toen Thomas op een ochtend wakker werd, realiseerde hij zich dat het precies een jaar geleden was dat zijn vrouw overleed. Hij had niet lang daarna besloten afstand te doen van de zaak en naar India te vertrekken. Opeens kwam er een vraag bij hem op. Wat te doen met de rest van je leven, Thomas, zei hij tegen zichzelf.

Hij wist dat hij een jaar nodig had gehad om te accepteren dat zijn vrouw er niet meer was. Hij was zich ervan bewust dat zijn verblijf in India hem enorm had geholpen het gemis te verzachten. De mensen, de fabriek, de buurt waar hij nu woonde, de cultuur. Dit alles had hem beziggehouden en dat was goed. Echter, nu werd het tijd aan die vanzelf voorbijgaande dagen bewuster invulling te geven. Hij moest het aandurven, het leven zoals het geleefd moest worden.

Terug naar Nederland, zou dat een optie zijn? Het idee sprak hem niet aan. In India blijven en een nieuw leven beginnen, wellicht een nieuw gezin stichten. Zou dat nog voor hem weggelegd zijn?

‘Jongen, ik ga vertrekken. Het wordt tijd mijn vleugels in dit land uit te slaan.’ Hij zei er niet bij dat hij al weken met het idee speelde weer een gezin te stichten. Hij verlangde naar de schoot van een lieve vrouw, naar een huis waar kinderen speelden. Hij zou alle tijd en ruimte hebben om persoonlijk aandacht te besteden aan de opvoeding.

‘Pa, ik snap dat je voelt dat het tijd wordt voor iets anders, maar waar wil je je gaan vestigen?’

‘Ik heb besloten naar Goa te vertrekken. In het plaatsje Calangute wil ik gaan wonen. Het ligt prachtig aan de kust. Ik wil daar een stuk grond kopen en er een geweldig huis op bouwen.’

Vanaf het terras van zijn hotelkamer had Thomas een schitterend uitzicht op zee. Hij was al enkele weken in Calangute en het leek erop dat hij juist vanochtend het stuk grond gevonden had dat hij zocht. Hij had er al vroeg in de morgen gestaan, bij het zien springen van de dolfijnen was hij verkocht. Als alle formaliteiten geregeld waren, kon hij met de bouw beginnen.

De komende jaren zou hij zijn leven daar doorbrengen.

‘Mr Thomas, is this what you meant?’ De jonge architect vouwde de tekeningen van zijn toekomstige huis voor hem uit. Een huis met een grote veranda aan de zee kant, met koele slaapkamers en grote woonruimtes. Thomas was verrukt toen hij het zag. De jongeman tegenover hem had hem uitstekend begrepen. Het resultaat zou verbluffend zijn, zeker omdat Thomas erop had gestaan zoveel mogelijk natuurlijke materialen te gebruiken. Het Indiase marmer in een groene, jadeachtige kleur op de vloeren was daar een mooi voorbeeld van.

De bouw van het huis zou een jaar in beslag nemen. Daarna zou hij de rest van zijn plannen uitvoeren.

Ter gelegenheid van de ingebruikname van zijn huis had hij zijn jongens uitgenodigd. Met grote trots leidde hij Tom, Hans, Fred en Dik rond.

De jongens vielen van de ene verbazing in de andere. De vertrekken waren smaakvol ingericht en van alle comfort voorzien, zonder overdreven luxe. Om de grote salontafel in de zitkamer stonden lichte, comfortabele fauteuils en banken vol kleurige, zijden kussens. De drie meter lange houten tafel in de eetkamer, waarop grote zilveren kandelaars stonden, nodigde uit om lang te tafelen. De openslaande deuren in de kamers gaven de verkoelende wind de ruimte zijn werk te doen. Aan de wanden hingen prachtige schilderijen. Thomas kocht ze in Calangute waar verschillende autochtonen een galerie hadden.

Buiten waren twee grote terrassen. Eén terras was direct aan de kamer gelegen, het andere lag aan de rand van de tuin, waar het uitzicht op zee indrukwekkend was. Ze begrepen waarom hun vader juist voor deze plek gekozen had.

Thomas stelde de huishoudelijke staf aan hen voor. De tuinman, de kokkin en de twee huishoudsters. Voor hen had hij een huis in de tuin gebouwd met alle mogelijke faciliteiten.

Het was de jongens opgevallen dat er nogal wat slaapkamers waren. Ook was er een zogenaamde nursery voor kleine kinderen.

‘Je denkt toch zeker niet dat je binnenkort opa gaat worden?’ schertste Dik, de jongste. ‘Ik denk dat ik ook namens mijn broers kan zeggen dat dat voorlopig niet gaat gebeuren. Het vrijgezellenbestaan bevalt ons nog steeds prima. Ik zeg altijd maar zo: als ik veertig ben, kan ik altijd nog een vrouw van dertig krijgen. Dat geldt denk ik voor ons allemaal, dus we hebben nog even de tijd.’

Dik kreeg de lachers op zijn hand en terwijl de jongens nog tal van gekscherende opmerkingen maakten, viel het hun in het geheel niet op dat hun vader een geheimzinnige glimlach rond zijn mond toverde.

Het werd tijd voor de uitvoering van de volgende fase in zijn leven. Een fase waarin hij zijn werk niet centraal zou stellen. Bewust zou hij zich meer gaan richten op het begeleiden van jonge mensen, zijn eigen kinderen welteverstaan.

Hij raakte er steeds meer van doordrongen hoe weinig aandacht hij had gehad voor zijn jongens. Het werk had hem volledig opgeslokt, als vanzelfsprekend was het zijn vrouw die de belangrijke taak op zich nam hen op te voeden. Hij wilde ondervinden hoe het zou zijn met kinderen een hechte en emotionele band op te bouwen. De band met zijn vier jongens was altijd wat afstandelijk geweest, eigenlijk ook gebleven. Er was sprake van een bepaalde gereserveerdheid naar hun vader toe. De jongens zelf waren daaraan gewend geraakt, hadden geen idee hoe ze hem anders zouden moeten benaderen.

Door zijn intensieve contact met Tom was er wel wat verandering in gekomen. Hij voelde dat Tom het prettig vond dat zijn vader zich van de menselijke kant liet zien. Achteraf vond hij dat jammer. Maar hij snapte wel dat zijn manier van leven en werken daar de oorzaak van was. Samen met zijn vrouw had hij een traditioneel gezin gevormd. De liefde voor de kinderen moest de moeder hun geven. De mogelijkheden om te studeren en te werken gaf hij de kinderen. Zijn vrouw had hem eigenlijk nooit belast met zaken van opvoedkundige aard. Ongetwijfeld had zij weleens problemen gehad met de jongens, maar hij kon zich niet herinneren dat zij hem daar ooit mee lastig had gevallen. Zij was als enige op de hoogte van de kleine of grote verdrietjes van de kinderen, hun studieresultaten, hun eerste vriendinnetjes en alles wat nu eenmaal in het leven van opgroeiende kinderen voorkomt.

Het waren leuke knapen geworden, maar feitelijk was hij alleen op de hoogte van hun doen en laten in het bedrijf. Van hen persoonlijk wist hij helemaal niets. Behalve dan dat ze alle vier te kennen gaven nog niet aan een vrouw te willen beginnen. Zou het nog mogelijk zijn de relatie met de jongens te verdiepen of zouden ze zich daar alleen maar ongemakkelijk bij voelen, vroeg hij zich af.

‘Pa, waar zit je met je gedachten? Kom, de taxi staat voor de deur om ons naar Britto’s te brengen voor de lunch. We blijven daarna een tijdje aan het strand.’

Thomas draaide zich om naar zijn jongste zoon en volgde hem naar buiten.

Britto’s is een uniek restaurant aan de zee in Calangute. Veel Indiërs strijken er neer aan de houten tafels, met hun voeten in het zand. De heerlijkste visgerechten kun je er eten, en daarna kun je voldaan op het strand genieten van

een van de meest schitterende zonsondergangen op aarde. Dagjesmensen en toeristen laten zich graag fotograferen met de zon als vuurbal op hun handen. Schetterende muziek op de achtergrond, een mix van Indiase en westerse klanken verbreekt de stilte op deze schitterende plek. Verwondering is het juiste woord om deze plek te duiden.

Thomas en zijn zoons namen plaats. Ze vormden een opmerkelijk gezelschap, de vader en zijn zoons, tussen de Indiase families. Thomas viel sowieso op door zijn grote gestalte en een hoofd vol grijze krullen. Hans was degene die qua uiterlijk het meest op hem leek. Al was hij niet zo fors, hij had dezelfde blauwe ogen als zijn vader. Fred en Dik erfden wel zijn blonde krullen maar niet zijn kleur ogen, die van hen waren groen. Tom leek op zijn moeder, hij was wat kleiner dan zijn broers en had blond sluik haar en bruine ogen.

Ze genoten van het koele bier, dat in een tap op tafel werd gezet. De grote garnalen en de heerlijke visschotel deden hun goed. Er heerste een bijzondere stemming. Het was al zo lang geleden dat ze met z'n allen rond de tafel hadden gezeten, dat ze elkaar min of meer vragend aankeken.

Dik, de jongste, doorbrak de stilte en besloot een toast uit te brengen.

‘Op jou, pa, en je nieuwe huis en op nog veel gelukkige jaren hier.’

‘Dank je,’ was het enige dat Thomas met zijn glas in de aanslag uit kon brengen. Waarom kan ik nu niets méér zeggen dan dit, dacht hij bij zichzelf.

De jongens merkten niets van zijn twijfel, gewend als ze waren aan de houding van hun vader. Ze bestookten hem binnen de kortste keren met verhalen over de zaak, want dat was het enige waar ze met hem over konden praten. Tot

diep in de nacht bleven ze zitten. Het ene hilarische verhaal volgde na het andere.

Dik was een aangenaam causeur en verstond de kunst zijn dagelijkse ervaringen op een cabaretse manier te vertellen. Het logistieke deel van het bedrijf dat hij runde, vergde behalve uiterst secure planning ook improvisatievermogen. En over beide beschikte hij. Zijn computerprogramma's werden ingevoerd met de meest inzichtelijke schema's over het inschepen van containers, de data ervan, aankomst- en vertrektijden. Dan volgde nog het vervoer en verspreiding over de winkels.

Lachend vertelde Dik over die keer dat er containers verwisseld waren en een filiaal in Duitsland ineens met duizenden paar sokken zat die voor de HEMA bestemd waren. Woedend reageerden de HEMA-eigenaren toen Dik, bij wijze van grap, voorstelde de sokken door te verkopen op Marktplaats. Diezelfde avond nog stond een van hen bij Dik op de stoep en vernam toen dat Dik de container al naar het goede adres had gestuurd. Dik begreep op dat moment niets van die woedende reactie. Hij ging ervan uit dat mensen wel tegen een geintje konden. Zijn optimistische aard zorgde ervoor dat hij niet al te lang stil stond bij dit soort voorvallen. Hij wuifde het met het grootste gemak weg en ging verder met zijn werk.

Hans en Fred genoten altijd van hun jongste broer, die door hun moeder het zonnetje in huis werd genoemd, en terecht. Dik was in voor een geintje. Hij bracht vrienden mee naar huis en soms vriendinnen. Hij was degene die het initiatief nam om op kosten van de zaak een zelfbouwpakket te bestellen voor een raceauto. En dat kwam hem op een duur standje van zijn moeder te staan. Ze verlangde dat hij maandenlang zijn zak- en spaargeld inleverde, totdat hij het